

Spis treści

CZĘŚĆ I

INSPIRACJE TEORETYCZNO-METODOLOGICZNE

WPROWADZENIE	11
Transnarodowe macierzyństwo – ramy historyczne	20
Płeć a współczesny kolonializm	21
Polki w ekonomii globalnej – biografie dwóch dekad transformacji	25
Procesy wykorzeniające a opieka rezydencjalna	28
Cele badawcze	31

ROZDZIAŁ 1. „MATKI NA ODLEGŁOŚĆ” W LITERATURZE –

W POSZUKIWANIU POJĘĆ I PERSPEKTYW	35
Na marginesie badań sondażowych	35
Na marginesie badań jakościowych	37
Opieka a terytorium domu – krytycznie o wpływach funkcjonalizmu	43
Transnarodowość jako propozycja ujęcia „relacji opiekuńczej na odległość”	49
Macierzyństwo w paradygmacie interpretatywnym	52
Pojęcia analityczne w badaniach stawania się transnarodową matką	55

ROZDZIAŁ 2. MIĘDZY ROLĄ BADACZKI A UCZESTNICZKĄ.

O METODOLOGII BADAŃ	65
Autoetnografia jako punkt wyjścia	66
Badania terenowe – uzyskiwanie „potrójnego dostępu”	72
Wywiad narracyjny – wokół kwestii etycznych i zagadnień doboru próby	78
Specjalistyczna transkrypcja	82
Analiza dyskursu wokół „eurosieroctwa”	83

CZĘŚĆ II

WARIANTY PRZEJŚCIA W TRANSNARODOWE MACIERZYŃSTWO

ROZDZIAŁ 1. PROBLEM MATKI (ŻONY) POLKI. MIGRACJA	
EKONOMICZNA JAKO STUDIUM PRZEJŚĆ STATUSOWYCH	89
Niedostrzeżony wymiar. Społeczno-kulturowe kulisy niektórych wariantów migracji ekonomicznych	91
„Historia naturalna” badania – odkrycie zróżnicowania migracji ekonomicznych	91
Krytycznie o dominacji modeli ekonomicznych w literaturze migracyjnej	94
Migracja jako zagrożenie – fatalizm interpretacji w dyskursie naukowym	97
Perspektywa badawcza – trajektorie biograficzne a studium przejść statusowych	99
Nieustrukturyzowane przejścia statusowe	102
Własności procesu przejść statusowych	104
Globalizacja przebiegu separacji/rozvodu w doświadczeniach migracyjnych robotnic	106
ROZDZIAŁ 2. DETRADYCJONALIZUJĄCY POTENCJAŁ MIGRACJI.	
STUDIUM PRZEJŚĆ STATUSOWYCH POLSKICH MIGRANTEK	
PO 1989 ROKU	113
Separacja i rozwód w tradycyjnej kulturze – nieustrukturyzowane „przejścia statusowe”	115
Markery niedostępności rozvodu – wzory adaptacji i mortyfikacji tożsamości	127
„Balansowanie na cienkiej linie” – wielowymiarowe adaptacje w biografii rolniczej	139
Kurczenie się ekonomiczno-instytucjonalnych opcji pozostania w Polsce	146
Wykluczenie ekonomiczne	147
Wykluczenie mieszkaniowe	150
Wykluczenie instytucjonalne	152
Wykluczenie z prawa do bezpieczeństwa	161
Migracje jako wzorzec separacji/rozvodu – kolektywne przejścia statusowe	163

ROZDZIAŁ 3. WARIANTY TWORZENIA SIĘ „OPIEKI NA ODLEGŁOŚĆ”

ANALIZA WZORCOWYCH PRZYPADKÓW	167
Warianty społeczno-ekonomiczne	168
Migracja jako konsekwencja bycia porzuconą – przypadek Wandy	168
Migracja jako plan separacji/rozvodu – przypadek Bożeny	179
Kontekst podejrzenia	187
Migracja jako ucieczka przed przemocą w małżeństwie/rodzinie – przypadek Wiesławy	193
Migracja jako przymusowa „nominacja” w układzie pieczyńskim	204
Warianty ekonomiczne	205
Podsumowanie	211

CZĘŚĆ III

„PĘKNIĘTA” TOŻSAMOŚĆ. PRÓBA UTRZYMYWANIA CHWIEJNEJ
RÓWNOWAGI W RELACJACH

ROZDZIAŁ 1. STRATEGIE „REPEROWANIA” TOŻSAMOŚCI	217
Między „amputacją” a rutynizacją – proces stawiania się robotnicą	220
Transnarodowa matka Polka – tradycyjne zasoby w legitymizacjach	231
„Umowa migracyjna” z dziećmi	231
Symbolika poświęcenia	234
Polka potrafi – strategie opiekuńcze „na odległość”	239

ROZDZIAŁ 2. MACIERZYŃSTWO W KONTEKŚCIE PODEJRZENIA –

ZAŁAMYWANIE SIĘ CHWIEJNEJ RÓWNOWAGI	245
Opiekunowie w przedstawianiu transnarodowego macierzyństwa jako porzucenia – społeczno-ekonomiczne warianty wyjazdów migracyjnych	247
Porzucenie vs. poświęcenie – nieprzekładalność perspektywy w interakcjach z dziećmi	248
Przypadek Wandy	248
Przypadek Barbary	258
Uwarunkowania strukturalne i układy opiekuńcze a wprowadzanie kontekstu podejrzenia	262
Przypadek Aldony	264

Przypadek Wiesławy	271
Trajektoria „odstawania się matką” – konsekwencje wprowadzania kontekstów podejrzeń dla tożsamości i biografii kobiet	274
Ambiwalencja – utracony czas vs. biografia jako poświęcenie	278
Warianty ekonomiczne	285
Dru ga strona „kultury migracyjnej” – społeczności migracyjne w generowaniu kontekstów podejrzeń	285
ROZDZIAŁ 3. CAŁA POLSKA LICZY „EUROSIEROTY”. PANIKA MORALNA I PŁEĆ W WYKLUCZENIU ORAZ STYGMATYZACJI RODZIN MIGRANTÓW	
Panika moralna a zmiana społeczna	293
Kariera pojęcia „eurosieroctwo”	295
Ogólnopolskie akcje liczenia „eurosierot”	296
Ale kim jest „eurosierota”?	297
Obraz dysfunkcjonalnego rodzica i dyskurs moralny	303
„Ucieczka Polek” – problem z nierezydencjalną matką	308
Instytucjonalizacja „eurosieroctwa” – gdy pomoc staje się stygmatyzacją	314
Podsumowanie	320
ZAKOŃCZENIE	325
PODZIĘKOWANIA	329
BIBLIOGRAFIA	341
SUMMARY	343
INDEKS OSOBOWY	365
INDEKS RZECZOWY	371
	377